

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	Katarzyna Gryko

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 grudnia 2019r. w Suwałkach

sprawy **W. G.**

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w W.

o wysokość świadczeń służb mundurowych

w związku z odwołaniem W. G.

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w W.

z dnia 1 sierpnia 2017 r. znak (...) ; (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i zobowiązuje Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji do przeliczenia emerytury W. G. z pominięciem art. 15c ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno – Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (t.jedn. Dz. U. z 2016r., poz. 708 ze zm.).

UZASADNIENIE

Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA decyzją z dnia 1.08.2017r. na podstawie art. 15c w zw. z art. 32 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016r., poz. 708 ze zm.) oraz na podstawie otrzymanej z IPN informacji Nr(...) ponownie ustalił W. G. od 01.10.2017r. wysokość emerytury na kwotę (...)zł brutto. Informacja IPN o przebiegu służby W. G. wskazywała, że w okresach od 1.10.1982r. do 30.06.1987r. i od 1.03.1988r. do 21.11.1989r. pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b wskazanej ustawy.

W odwołaniu od tej decyzji W. G. domagał się jej zmiany i przyznania świadczenia emerytalnego w dotychczasowej wysokości – (...)zł brutto i zasądzenia zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zarzucił

skarżonej decyzji naruszenie szeregu przepisów Konstytucji RP, w szczególności art. 2, art. 10 ust. 1 i 2, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1, art. 42 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 47, art. 64 ust. 1 i 2 i art. 67 ust. 1 oraz art. 6 ust. 2, art. 8 i art. 15 ust. 4 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Podniósł, że w okresie stanu wojennego, nie będąc jeszcze funkcjonariuszem stałym, powierzono mu w nowo powstałym Rejonowym Urzędzie Spraw Wewnętrznych w L. obowiązki zastępcy Szefa RUSW (...). W dniu jednak 31.07.1987r. na własną prośbę zrezygnował ze stanowiska zastępcy Szefa RUSW (...)w L. i przeniósł się do służby w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych w S. w Wydziale (...)na stanowisku inspektor.

Po jakimś czasie ponownie zmuszono go do pracy w Wydziale (...) WUSW w S., ponieważ gdyby do tej pracy nie poszedł, to nie otrzymałby mieszkania służbowego. Mając na względzie swoją sytuację rodzinną, wyraził zgodę na pracę w tym Wydziale. Z końcem 1989r. przeszedł jednak do służby w Wydziale (...) WUSW w S., skąd wiosną 1990r. został delegowany do pracy w W.. Służbę pełnił na tzw. (...), za którą był wyróżniony. Zwolnił się ze służby 30.06.1990r. na własną prośbę.

W dniu 16.02.1991r. powrócił znowu do służby w Komendzie Wojewódzkiej Policji w S. w Wydziale(...), gdzie jako inspektor głównie zajmował się ujawnianiem przestępstw związanych z obrotem towarowym z zagranicą i był wielokrotnie wyróżniany za efekty w walce z przestępstwami gospodarczymi. Z końcem 1993r. objął stanowisko (...)Komendy Rejonowej Policji w S., a później (...). Za wieloletni wkład pracy na rzecz praworządności został w 1997r. odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi.

Odszedł ze służby 31.05.1997r. z uwagi na stan zdrowia. Dalej jednak, w okresie czasu od 2.06.1997r. do 28.02.2017r., tworzył i kierował (...)w S.. W tym czasie był wielokrotnie nagradzany, w tym nagrodą pieniężną Ministra Finansów.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od odwołującego się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wskazał, że zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art. 15c w zw. z art. 32 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji /.../ oraz ich rodzin (t. jedn. Dz. U. z 2016r., poz. 708 ze zm.).

Zgodnie natomiast z art. 15 c ust. 1 w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b, i która pozostawała w służbie przed dniem 2.01.1999r., emerytura wynosi:

- 1) 0% podstawy wymiaru - za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b;
- 2) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz 2-4.

Powołany przepis zawiera także obostrzenie zawarte w ust. 3, zgodnie z którym wysokość emerytury ustalonej zgodnie z ust. 1 i 2 nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Wysokość świadczenia została ustalona na podstawie uzyskanej od Instytutu Pamięci Narodowej informacji Nr (...)z dnia 10.05.2017r. o przebiegu służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b powołanej ustawy.

W myśl art. 13a ust. 5 powołanej ustawy informacja o przebiegu służby, o której mowa w ust. 1 (sporządzona przez Instytut Pamięci Narodowej), jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy służb, o których mowa w art. 12 ustawy. Wskazany przepis stanowi, że określenie, które osoby pełniły służbę na rzecz totalitarnego państwa w okresie od dnia 22.07.1944r. do dnia 31.07.1990r. należy do Instytutu Pamięci Narodowej (ust. 1). Zmiany informacji, o której mowa powyżej, może dokonać jedynie Instytut Pamięci Narodowej, zatem tam należy kierować ewentualne wnioski i zarzuty dotyczące zapisów zawartych w informacji o przebiegu służby.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie należało uznać za uzasadnione, ale z innych przyczyn i innej podstawy prawnej, niż to wskazywał odwołujący się.

Na wstępie należy jednak wskazać, iż Sąd nie znajduje podstaw do uznania przepisów art. 15c ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2016r. poz. 708 ze zm.) za niekonstytucyjne. Ustawodawca posiada legitymację do wprowadzenia nowych zasad ustalania wysokości emerytur danej grupie uprawnionych. W tym przypadku nie doszło do pozbawienia prawa do świadczenia emerytalnego w ogóle, co w takiej sytuacji mogłoby skutkować uznaniem tej regulacji za niezgodną z Konstytucją, a jedynie do zmniejszenia do określonego pułapu świadczenia emerytalnego lub rentowego. Zmniejszenie to odbyło się w ramach ogólnie pojętej sprawiedliwości społecznej, w czym Sąd nie upatruje naruszenia przepisów Konstytucji RP ani innych norm, które w odwołaniu przytaczał odwołujący się. Wszakże gdyby zarzuty wskazane w odwołaniu, nie wdając w ich bliższe omawianie, uznać za uzasadnione poprzez naruszenie przez zaskarżoną decyzję wskazanych przepisów Konstytucji i regulacji prawnych Unii Europejskiej, to przyjęć by należało, że każda wysokość, czy to emerytury czy renty, nie mogłaby być wzruszona, nawet gdyby była bardzo i to bardzo znaczna i w poczuciu sprawiedliwości społecznej oczywiście nienależna. Taka zaś wysokość emerytury czy renty, nawet przyznanej przez instytucje państwowe, nie może podlegać bezwzględnej ochronie. Ta ochrona ma granice i jeżeli jest nią przeciętna kwota emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, to jest jak najbardziej do zaakceptowania.

Ponadto trzeba też jednoznacznie wskazać, że do stwierdzenia niekonstytucyjności przepisów ustawy z Konstytucją własny jest Trybunał Konstytucyjny.

Zmiana zaskarżonej decyzji nie byłaby możliwa, gdyby nie przepis art. 8a ust. 1 i 2 ustawy z 18.02.1994r. – zwanej dalej „policyjną ustawą emerytalną”, zgodnie z którym Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze decyzji, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, może wyłączyć stosowanie art. 15c, art. 22a i art. 24a w stosunku do osób pełniących służbę, o której mowa w art. 13b, ze względu na:

- 1) krótkotrwałą służbę przed dniem 31.07.1990r. oraz
- 2) rzetelne wykonywanie zadań i obowiązków po dniu 12.09.1989r., w szczególności z narażeniem zdrowia i życia.

Do osób, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 15, art. 22 i art. 24.

Zdaniem Sądu przepis ten dając Ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych prawo do badania przebiegu służby danego emeryta lub rencisty, tym bardziej daje taką możliwość Sądowi.

Należy przecież mieć na uwadze, że zgodnie z art. 459 kpc sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozpoznaje Sąd powszechny i stosownie do art. 477⁸ §1 kpc w zakresie spraw dotyczących emerytury i renty właściwy do ich rozpoznania jest Sąd Okręgowy. Nie może zatem Sąd powszechny pominąć przesłanek normujących prawo do emerytury i renty i ich wysokości określonych ustawą. Bez względu więc na to, że inne podmioty, w tym i instytucje państwowe, mogą wypowiadać się (nawet w formie decyzji) o przesłankach normujących wysokość emerytury, Sąd powszechny musi sam je stosować, jeżeli są wskazane w ustawie. Zgodnie wszakże z art. 45 Konstytucji RP każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Nie może więc czekać aż ktoś inny o tych przesłankach zdecyduje. Jeżeli niniejsza sprawa prawomocnie zakończy się umorzeniu będzie ewentualnie podlegać postępowanie przed sądami administracyjnymi z odwołania od decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych, jeżeli taka na wniosek będzie wydana.

Trzeba to podnieść, co ma odniesienie i do niniejszej sprawy, że Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 16.06.1994r. II PZP 9/94 w składzie siedmiu sędziów wskazał, że sąd powszechny, rozpoznający sprawę o świadczenia z tytułu choroby zawodowej, nie jest związany decyzją inspektora sanitarnego, aczkolwiek podlega ona zaskarżeniu do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Ostateczna decyzja inspektora sanitarnego uznająca lub odmawiająca, jak czytamy w uzasadnieniu tej uchwały, uznania danego schorzenia za chorobę zawodową, nie stanowi prejudykату dla sądu powszechnego. Wynika to stąd, że odwołanie od decyzji organu rentowego odmawiającej renty czy jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej nie jest odwołaniem od decyzji inspektora sanitarnego, lecz od decyzji organu rentowego. W postępowaniu przed sądem powszechnym – sądem pracy bądź sądem wojewódzkim – sądem pracy i ubezpieczeń społecznych o świadczenia z tytułu choroby zawodowej, inspektor sanitarny nie jest stroną. Stroną jest albo organ rentowy, albo zakład pracy oraz poszkodowany pracownik czy jego rodzina. Decyzja inspektora sanitarnego ma charakter deklaratoryjny. Stwierdzenie lub brak choroby zawodowej stanowi tylko jedną z okoliczności spornych, którą sąd, z mocy przepisów kpc, ocenia samodzielnie.

Analogiczna sytuacja dotyczy i decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wydanej na podstawie art. 8a policyjnej ustawy emerytalnej. Nie może ona stanowić prejudykату dla sądu powszechnego, który z wyżej wskazanych racji jest zobowiązany na mocy art. 3 § 2, 213, 234 i 233 § 1 kpc do wszechstronnego zbadania i rozważenia wszystkich istotnych okoliczności sprawy.

Uważać przy tym należy, że przesłanki określone w punktach 1 i 2 ustępu 1 art. 8a policyjnej ustawy emerytalnej nie muszą być spełnione razem, a tylko każda z osobna z punktu 1 bądź punktu 2 w odniesieniu do dyspozycji głównej ust. 1. Zauważyć przecież należy, że ustawodawca jest racjonalny i nie pozbawiałby wyłączenia stosowania art. 15c, art. 22a i art. 24a policyjnej ustawy emerytalnej w stosunku do osób, które nie miały już, z uwagi na wiek albo stan zdrowia, możliwości rzetelnego wykonywania zadań i obowiązków po dniu 12.09.1989r., a pełniły tylko krótkotrwałą służbę albo wręcz bardzo krótkotrwałą służbę w instytucjach i formacjach wskazanych w art. 13b ustawy. Pominąć już należy niekonsekwencje co do dat wskazanych punktach 1 i 2 ust. 1 art. 8a ustawy. W obliczu powyższego z brzmienia tego artykułu 8a ustawy ustawodawcy musiało chodzić o to, aby wyłączyć stosowanie art. 15c, art. 22a i art. 24a w stosunku do osób, które będąc uwikłane w dłuższą służbę w formacjach i instytucjach wskazanych w art. 13b ustawy, po 12.09.1989r. rzetelnie wykonywały zadania i obowiązki na rzecz państwa, które przestało być totalitarne.

Mając więc na uwadze powyższe stwierdzić należy, że W. G. rzetelnie wykonywał zadania i obowiązki po dniu 12.09.1989r. Z jego bowiem akt osobowych nie wynika aby tak nie było. Nie był karany dyscyplinarnie i nie ma żadnych informacji, aby zaniedbywał swoje obowiązki funkcjonariusza Policji bądź niewłaściwie je wykonywał.

Wręcz przeciwnie, akta osobowe W. G. wskazują na bardzo należyte wykonywanie przez niego obowiązków służbowych, za co był wielokrotnie nagradzany nagrodami pieniężnymi, a także podwyższeniem dodatku służbowego. Opinie od przełożonych też miał dobre i bardzo dobre. Komendant Rejonowy Policji w S. w swojej opinii z dnia 3.01.1997r. (str. 89) wręcz wskazuje, że W. G. był „filarem” na odcinku funkcjonowania i organizacji pracy w Wydziale (...)

Bardzo dobrą ocenę pracy W. G. wystawił też Naczelnik Wydziału (...)Komendy Wojewódzkiej Policji w S. w ocenie jego rzetelności służby z dnia 6.02.2018r. Wskazał w niej, że dzięki dużemu zaangażowaniu w pracę W. G. i bardzo dobrym wykonywaniu obowiązków służbowych przyczynił się w istotny sposób do zatrzymania sprawców przestępstw na gorącym uczynku i ukrywających się przed wymiarem sprawiedliwości.

Powyższe więc ustalenia dają podstawy do zastosowania art. 8a ust. 1 pkt. 2 policyjnej ustawy emerytalnej i wyliczenia świadczenia odwołującego się bez zastosowania zmniejszeń z art. 15 c policyjnej ustawy emerytalnej.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzeczono, jak w sentencji.